

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

גישור - 54706

תאריך עדכון אחרון 28-10-2015

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: חקר סכסוכים, ניהולם ויישובם

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): גב כרמית פנטון

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: <mailto:carmit.fenton@mail.huji.ac.il>

שעות קבלה של רכז הקורס: שני, 9:00-10:00

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:
מהו גישור?

הגישור הינו הליך ליישוב סכסוכים, המוסדר בין היתר בסעיף 79ג לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד - 1984, ובתקנות בתי המשפט (גישור), התשנ"ג - 1993. כן נעשתה רפורמה בסדרי הדין בענין זה, בתקנות 99א-99 לתקנות סדר הדין האזרחי התשמ"ד-1984 (הוראת שעה התשס"ח-2007).

בהליך הגישור, מתנהל משא ומתן באמצעות צד שלישי - המגשר - בין צדדים, ביניהם קיים סכסוך. המגשר הינו צד נייטרלי - הוא אינו שופט, אינו מחליט ואינו כופה פתרון. במובן זה מדובר בתפקיד יחודי ובהליך יחודי שאין דוגמתו בחוק או מחוצה לו. תפקידו לנהל את הליך הגישור, אשר במהלכו ניתנת הזדמנות לכל משתתף להציג את נקודת מבטו, לשמוע את הצד השני ולהציע פתרונות אפשריים ליישוב הסכסוך. כמו כן, מסייע המגשר לצדדים לנסח הסכם ביניהם.

הקורס הינו אינטראקטיבי ומשלב הרצאה תיאורטית עם תרגילים וסימולציות בקבוצות עבודה הדורשות מעורבות פעילה של המשתתפים.

מטרות הקורס:

מטרת הקורס להעניק לסטודנטים הבנה רחבה של הפן התיאורטי והפן המעשי של הליך הגישור ולהקנות להם מיומנויות, ידע וכלים לניהול הליכי גישור.

משתתפי הקורס ידעו ליישם את הטכניקות השונות בדרך של סימולציות קבוצתיות ומשחקי תפקידים. כמו כן, לטפל בנושאים אקטואליים בתחום הגישור, כגון: מחויבויות אתיות של המגשר, אסכולות שונות לגישור והמעורבות המצויה והרצויה של בית המשפט בהליך הגישור.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

מטרת הקורס להעניק לסטודנטים הבנה רחבה של הפן התיאורטי והפן המעשי של הליך הגישור ולהקנות להם מיומנויות, ידע וכלים לניהול הליכי גישור.

משתתפי הקורס ידעו ליישם את הטכניקות השונות בדרך של סימולציות קבוצתיות ומשחקי תפקידים. כמו כן, לטפל בנושאים אקטואליים בתחום הגישור, כגון: מחויבויות אתיות של המגשר, אסכולות שונות לגישור והמעורבות המצויה והרצויה של בית המשפט בהליך הגישור.

דרישות נוכחות (%) :

שיטת ההוראה בקורס: שיעור פרונטלי וסימולציותרשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

הקדמה למו"מ
 מו"מ
 דרכים חלופיות ליישוב סכסוכים
 הצגת הליך הגישור: הפתיחה
 רכישת מיומנויות
 סוגי המפגשים בהליך הגישור
 מודלים של גישור
 זיהוי נושאים ואינטרסים
 מניפולציות בהליך הגישור
 השלבים המתקדמים בגישור
 ההסכם
 אתיקה
 חוקים ותקנות
 סיכום

חומר חובה לקריאה:

פסיקה

- ע"א 61/84 יוסף ביאזי ואח' נ. אברהם לוי, פ"ד מ"ב (1) 446.
 - רע"א 3831/89 אבנר מאי נ. מדינת ישראל, תק-על 99 (2) 74.
 - דב"ע נ 309-3/ד"ר יצחק הלווינג - עו"ד יורם אלרואי, מדינת ישראל, פד"ע ל"ב 481.
 - ע"א 1639/97 אגיאפוליס בע"מ נ. הקסטודיה אינטרנציונלה דה טרסנטה, פ"ד נ"ג (1) 337.
 - בר"ע (ת"א-יפו) 1957/00 פלוני נ. פלונית (פורסם בנבו).
 - עא"ח (ארצי) 1018/02 מפעלי אלקטרודות זיקה בע"מ - יהודית יעקובוביץ, ל"ז (2002) 796.
 - * רע"א 5771/07 יורם קדמן ואח' נ. ישע - אגודת עובדים להתיישבות חקלאית שיתופית (פורסם בנבו).
 - * רע"א 4781/12 י.מ. עיני קונדיטוריה בע"מ ואח' נ. בנק לאומי לישראל בע"מ ואח'.
 - * בש"א (מחוזי ת"א) 16814/09 דוד שטרנפלד נ. נאות יבולים בע"מ, תק-מח 2009 (3) 13898.
 - * תא (חי') 14751-03-09 שרביב בע"מ נ. שלמה שכטר ואח' (פורסם בנבו).
 - * בע"מ 8769/08 פלוני נ. פלונית (נבו).
 - * רע"א 1343/13 דוק השקעות 1988 בע"מ נ. ישיבה וכולל אבן חיים ואח' (נבו).
 - * (ת"א) 6771/07 תמש (ת"א) 07-67720 י.ג.נ. ר.ג. (בימ"ש לענייני משפחה ת"א).
-
- * החלטה 187/14 משפחה, נציבות תלונות הציבור על שופטים, תמצית החלטה - הליכי גישור בפני שופט בבית משפט לענייני משפחה.
 - * חוו"ד 9/07 נציבות תלונות הציבור על שופטים, האם בית המשפט רשאי לקיים פגישה

מאמרים

- ס' אוטולנגי, פתרון סכסוכים בדרכים חלופיות, ספר השנה של המשפט בישראל, תשנ"ב-תשנ"ג, 535.
- מ' אלון, הדין האמת, השלום והפשרה: על שלושה וארבעה עמודי המשפט והחברה, מחקרי משפט י"ד (תשנ"ח), 269.
- * מ' אלברשטיין, התנגדות לגישור: בין זכויות, תודעה משפטית ורוב תרבותיות, מחקרי משפט כ"ד, 373 (2008).
- י' אלרואי, ישוב סכסוכים – אפשר גם אחרת, המשפט, כרך א' 311.
- * ר' בוגוש, ר' הלפרין קדרי ו' רונן, מגדר וגישור בהליכי גירושין, המשפט ז' התשס"ב.
- * ר' בוגוש ור' הלפרין-קדרי, הקול קול הגישור, אך הידיים ידי המשפט: על גישור וניהול גירושין בישראל, הפרקליט מט(2) 293 (תשס"ח).
- מ' בורנבסקי, ר' לחמן, הבחנה בין בעיות ארגוניות לאיכותיות במערכת בתי-המשפט בישראל, עיוני משפט ט"ו (תש"ן) 273.
- ג' דייסון, כך חיסלנו את העכובים במשפט, עורך הדין, גליון מס' 45 (אפריל 2004) עמ' 30.
- י' זמיר, גישור בעניינים ציבוריים, משפט ומימשל (תשס"ד) כרך ז' (1) 126.
- ר' זמיר, החסיון, בין מגשר לבין צדדים לגישור, ספר אורי קיטאי (2007), 45.
- ל' זר-גוטמן, ק' פרלמן, עורך הדין פותר הבעיות: שינוי פרידגמת ההתנהלות המקצועית, הפרקליט נ"ב, התשע"ג, 3.
- נ' ח', צ' פרג, גישור ופישור בבית הדין: פסק דין בענין הפסקת בניה עקב עכוב בתשלומים, משפט ארץ: דין, דיין, ודין (עפרה, התשס"ב) 525.
- ד' לביא, לא על הבוררות לבדה, לא על הגישור לבדו – הצעה לאימוצו של הגישור כמענה המתגבר על חולשותיו של מוסד הבוררות בישראל, משפטים מב, 589 (2012).
- ד. לביא, אלימות וגישור: האמנם אוקסימורון? משפחה במשפט א (תשס"ז).
- פ' מילמן סיון, א' רבינוביץ-עיני, גישור בין פרוצדורה למהות: על הפרטת הצדק ושיוון בעבודה, משפט ומימשל י"א (תשס"ח).
- ד. מילר, "פשרה, דין, וגישור", תחומין כ"ה, 287 (תשס"ה).
- י' פוגל, "על הגישור, השלום ובית הדין", תחומין כ"ג, 456 (תשס"ג).
- א' פינקלשטיין, הפרטה ורגולציה/ההסדרה המשפטית של הליך גישור, עיוני משפט ל(3), (2008), 623.
- א' פינקלשטיין, עליית מעמדו של הליך הגישור והשאלה החוקתית – בעקבות אימוצן של המלצות הוועדה לבחינת הנושא של גישור חובה והגברת השימוש בגישור בבתי המשפט, קרית המשפט ח (תשס"ט) 403.
- ק' פרלמן, הרפורמה בתקנות סדר הדין האזרחי בראי ניהול סכסוכים ויישובם, il.ac.tau.law
- ק' פרלמן, שופט מגשר? על שפיטה הסדרית ובין מצוי לרצוי במשפט הישראלי, משפט ועסקים י"ט (2015)

- י' קנטור, המערכת הכלכלית כדרך של בתי המשפט, מחקרי משפט ח' (תש"ן) 101
- ע' קריב, י' בקר, ש' מילוא-לוקר, נציבות תלונות הציבור מבקר המדינה והגישור: גשר לעתיד, עיונים בביקורת המדינה, 2011, 1.
- י' צ' שטרן, ישוב סכסוכים שעניינם דיני חברות: הבחירה בין התדיינות לפשרה, עיוני משפט י"ז (תשנ"ג), עמ' 327.
- חוברת מיוחדת - דרכים חלופיות ליישוב סכסוכים, שערי משפט כרך ג' חוברת (יולי 2002) 1.
- כ' פנטון, "מה לי ולך כי באת אלי" - לתורת ניהול משא ומתן, פרשת השבוע, פרשת חוקת, גליון 128, משרד המשפטים, מופיע גם ב: תת-יחידה משפט עברי, il.gov.justice.www
- כ' פנטון, מדוע המדינה כה ממעטת להתגשר, נקודת גישור 04, בטאון המוסד הארצי לגישור, לשכת עורכי הדין (יולי 2002), עמ' 8.
- כ' פנטון, הגישור הציבורי - מעין מבוא, הפקולטה, בטאון הסטודנטים ובוגרי הפקולטה למשפטים באוניברסיטה העברית, גליון 4 (נובמבר 2003), עמ' 24.
- * בחינת הנטיה לפנות לחלופות ליישוב סכסוכים (חי"ס) בהיבטים של זמן והסדרה/משפט ועסקים. כ' 209 (2005).
- * בתי משפט פותרי בעיות ובעיית האחריות: לקחים ממיסוד הליך וגישור, מחקרי משפט כ"ו 517 (2010).
- Articles
- * R.N. Amadei and L.S. Lehrburger, *The World of Mediation – A Spectrum of Styles*, *Dispute Resolution Journal*, Oct. 1996, Vol. 51, n. 4, p. 63.
- * S.L. Bass, *What the courts say about Mandatory Arbitration under title VII claims* ADR & the law, 16th ed. 30.
- * J.H. Carter, *Mediation & Negotiation, Enforcing an Obligation to mediate or negotiate*, ADR & the Law, 16th ed, 93.
- * S. Cobb, *Empowerment and Mediation: A Narrative Perspective*, *Negotiation Jour.* Vol. 9, No. 3 (July 1993) p. 245.
- * E. Costello and Archuleta, *Mediation Confidentiality: A look at Current Statutory Law and Rules*, 4 ADR Currents, 1999, n. 1, 20-23.
- * J.P. Folger, and R.A.B. Bush, *Transformative Mediation and Third-Party Intervention: Ten Hallmarks of a Transformative Approach to Practice*, *Mediation Quarterly*, Vol. 13, no. 4, 1996.
- * Fiss, *Against Settlement*, 93 Yale L.J., 1073.
- * Luban, *Settlements and Erosion of the Public Realm*, 83 Geo. L.J. (1995) p. 261 (ל-תגובה Fiss)
- * M. Galanter, "...A Settlement Judge, not a Trial Judge": *Judicial Mediation in the United States*, *Journal of Law & Society*, Vol. 12, No. 1, Spring 1985.
- * J.W. Goodman, *The Pros. And Cons. Of On Line Dispute Resolution: an Assessment of Cyber Mediation Website*, *Duke & Technology Rev.* 2003:15
- * C. Honeyman, *Five Elements of Mediation*, 4 *Negotiation Jour.* 1988, p.149.

-
- * I.Y. Kasdan, *A Proposal for Psharah: A Jewish Mediation/Arbitration Service*, *Jewish Law, Articles* 23 (1997).
 - * A. Kirtley, *The Mediation Privilege's Transition from Theory to Implementation: Designing a Mediation Privilege Standard to Protect Mediation Participants, the Process and the Public Interest*, *Jour. Of Disp. Resol. Univ. of Missouri*, 1995, Vol. 1, p.1.
 - * T.K. Klintworth, *The Enforceability of an Agreement to Submit to a Non Arbitral Form of Dispute Resolution: The Rise of Mediation and Neutral Fact Finding*, (*Annapolis Professional Firefighters Local 1926. v. City of Annapolis*), *J. Of Disp. Resol. Univ. of Missouri*, 1995, Vol. 1, p. 181.
 - * S. Krieger, *Note: The dangers of Mediation in domestic violence cases*, *Cardozo, Women's L.J.* (2002), p. 235.
 - * C. McEwen, N. Rogers, R. Mainman, *Bring in the lawyers: Challenging the dominant approaches to ensuring fairness in Divorce Mediation*, *79 Minn. L. Rev.* p. 1317.
 - * R.H. Mnookin, *Why Negotiations Fail: an Exploration of Barriers to the Resolution of Conflict*, *8 Ohio St. J. Disp. Resol.*, p. 235.
 - * D.G. Pruitt, R.S. Peirce, N.B. McGillicuddy, G.L. Welton and L.M. Castrianno, *Long Term Success in Mediation, Law and Human Behavior*, 1993, Vol. 17, N. 3, p. 313.
 - * S. Rains, *Can On Line Mediation Be Transformative? Tales from the front*, *Conflict Resolution Quarterly*, Vol. 22 No. 4, Summer 2005, 437.
 - * S. K. Rashid, *Alternative Dispute Resolution in Context of Islamic law*, *The Vindobona J. of International Commercial Law and Arbitration*, Vol.8 No.1, 99
 - * L. Riskin, *Understanding Mediators' Orientations, Strategies and Techniques: a Guide for the Perplexed*, *1 Harvard Neg. L. Rev.*, p. 7.
 - * C.E. Rumbaugh, *Having Trouble Getting to the Negotiation Table? Try Baseball Arbitration*, *contract Management* (Nov. 2002) p. 52.
 - * B. Savun, *Information, Bias and Mediation Success*, *International Studies Quarterly* (2008) 52, 25-47.
 - * M.B. Shane, *The Difference between Mediation and Conciliation*, *Disp. Resol. J.*, July 1995, fol. 50, n. 3, p. 31.
 - * Welton, Pruitt and McGillicuddy, *The Role of Caucusing in Community Mediation*, *32 Jour. Of Conflict Resolution*, 1988, p. 181.
 - * *Mandatory Mediation and Summary Jury Trial: Guidelines for ensuring Fair and Effective Process*, *103 Harvard L.R.* 1086 (1990).
 - * J.White, *The Pros and Cons of "Getting to Yes"*, *34 J. Of Legal Edu.*, 1984, p.115

ספרות

סיכום חיובי: לשאת ולתת על הסכם מבלי לוותר / ר. פישר, ו. יורי, *כיוונים הוצאה לאור בע"מ*, התשמ"ד-1983 (תרגום של: "Yes to Getting", להלן).
 דו"ח הוועדה המייעצת לפישור בבתי המשפט, מאי 1998.
 דו"ח הוועדה המייעצת לפישור בבתי המשפט (מס' 2) דצמבר 1999.
 דו"ח ועדת ההיגוי לענין הגישור במערכת בתי הדין לעבודה, ספטמבר 2001.
 החסיון בין מגשר לבין הצדדים לגישור: מהותו, תכליתו, והיקפו נייר עמדה, משרד המשפטים, המרכז הארצי לגישור ויישוב סכסוכים (יוני 2002).

דין וחשבון הוועדה לבחינת דרכים להגברת השימוש בגישור בבתי המשפט (בראשות השופטת מיכל רובינשטיין) (2006).

מנגנונים ליישוב סכסוכים בהסכמה: סקירה השוואתית של ההסדרים הנהוגים בארה"ב / אלישבע הכהן, המרכז הארצי לגישור ויישוב סכסוכים, משרד המשפטים.

יישוב סכסוכים שהמדינה צד להם בדרך לגישור - מדריך לפרקליט, המרכז הארצי לגישור ויישוב סכסוכים, משרד המשפטים.

התנסות מודרכת בגישור - אמות מידה /נעמי דטנר, יעל פוקס-לוי, המרכז הארצי לגישור ויישוב סכסוכים, משרד המשפטים .

צדק מאחה - סקירה השוואתית - ענת פרקש, המרכז הארצי לגישור ויישוב סכסוכים, משרד המשפטים.

תורת הגישור / מיכל אלברשטיין (2007).

הפעלת כוח והשפעה בגישור - פרקטיקה ואתיקה ויישומית / עומר שפירא, הוצאת הקריה האקדמית קרית-אונו (תשס"ז, 2008).

דגמים של שיתוף אזרחים / אפרת וקסמן, דנה בלאנדר בהנחיית אשר אריאן.

ועידה אזרחית שלישית בישראל בנושא: השפעת האזרחים על השלטון: שקיפות, בקרה, נגישות ויצירת חברה אזרחית / תמר הרמן.

Books

- D. Ausberger, *Intercultural Mediation*, 1991, Westminster Press.
- J.S. Auerbach, *Justice Without Law*, 1983.
- S.J. Brams, and A.D. Taylor, *The Win-Win Solution*, 1999, W.W. Norton and Company.
- Robert A. Baruch Bosh & Joseph Folger, *The promise of Mediation, The Transformative Approach to Conflict* (2005).
- J.A. Connie, Beck & Bruce, D. Sales *Family Mediation: Facts, Myths, and Future Prospects* (2001).
- S.B. Goldberg, F.E. Sander and N.H. Rogers, *Dispute Resolution*, Sec. Ed. 1992.
- G. Davis, *Partisans and Mediators*, 1988.
- R. Fisher and W. Ury, *Getting to "Yes": Negotiating Agreement Without Giving In*, The Harvard Negotiation Project.
- R. Fisher, and S. Brown, *Getting Together: Building Relationship As We Negotiate*, The Harvard Negotiation Project.
- R. Fisher, E. Kopelman, and A. Kupfer-Schneider, *Beyond Machiavelli: Tools for Coping with Conflict*, 1994.
- J. Folberg, and A. Milne, *Divorce Mediation: Theory and Practice*, 1988.
- J. Folberg, and A. Taylor, *Mediation: A Comprehensive Guide to Resolving Conflicts Without Litigation*, 1984.
- G.S. Friedman, *A Guide to Divorce Mediation*, 1993, Workman Publishing, N.Y.
- M. Freeman, *Alternative Dispute Resolution*, 1995.
- Kagel and Kelly, *The Anatomy of Mediation: What Makes It Work*, BNA Books.
- K.K. Kovach: *Mediation: Principle and Practice*, 1994.
- Lowry and J. Harding, *Mediation the Art of Facilitating Settlement*, Institute to Dispute Resolution, Pepperdine University, 1995.
- C.R. Mitchell and K. Webb, (eds.), *New Approaches to International Mediation*, 1988.
- C.W. Moore, *The Mediation Process: Practical Strategies for Resolving Conflict*, Josey-Bass Publishers (2004).

L. Ray, *Dispute Resolution Program Directory*, American Bar Association, 1986.
L. Riskin, and J.E. Westbrook, *Dispute Resolution and Lawyers*, 1997, West Publishing Co.

L.R. Singer, *Settling Disputes*, 1990.

L. Susskind, and Cruikshank, *Breaking the Impasse - Consensual Approaches to Resolving Public Disputes*, The MIT-Harvard Public Dispute Program, The Free Press.

L. Susskind, and P. Field, *Dealing with an Angry Public - The Mutual Gains Approach to Resolving Disputes*, the MIT-Harvard Public Dispute Program,, The Free Press.

S. Touval and W.I. Zartman, *International Mediation in Theory and Practice*, 1985.

V.H. Umbricht, *Multilateral Mediation, Practical Experience and Lessons*, 1988.

W. Ury, J.M. Brett, and S.B. Goldberg, *Getting Disputes Resolved: Designing Systems to Cut the Costs of Conflict*, 1988.

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %

הרצאה 0 %

השתתפות 0 %

הגשת עבודה 65 %

הגשת תרגילים 35 %

הגשת דו"חות 0 %

פרויקט מחקר 0 %

בחנים 0 %

אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

נוכחות והשתתפות פעילה, עבודות שבועיות 35% ועבודה מסכמת 65%